

A

Pedagógiai Programja
Helyi Tantervek – II.

Népzene
Akkordikus tanszak/Népi
harmonika

Tartalomjegyzék

Tartalomjegyzék	2
NÉPI HARMONIKA	5
A népi harmonika tanítás feladatai	5
Ismertesse meg a tanulókkal	5
Alakítson ki	5
A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen	5
Fordítson figyelmet	5
Fejlessze a tanuló	5
Előkészítő évfolyamok	6
1. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok	6
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	6
Ajánlott tananyag	6
Követelmény	6
Az év végi vizsga javasolt anyaga	6
2. évfolyam	6
Fejlesztési feladatok	6
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	6
Ajánlott tananyag	6
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
Alapfokú évfolyamok „A” tagozat	7
1. évfolyam „A” tagozat	7
Fejlesztési feladatok	7
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	7
Ajánlott tananyag	7
Követelmény	7
Az év végi vizsga javasolt anyaga	7
2. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok	8
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	8
Ajánlott tananyag	8
Követelmény	8
Az év végi vizsga javasolt anyaga	8
3. évfolyam „A” tagozat	8
Fejlesztési feladatok	8
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	8
Ajánlott tananyag	9
Követelmény	9
Az év végi vizsga javasolt anyaga	9
4. évfolyam „A” tagozat	9
Fejlesztési feladatok	9
Ajánlott tananyag	10
Követelmény	10
Az év végi vizsga javasolt anyaga	10
5. évfolyam „A” tagozat	10
Fejlesztési feladatok	10
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	10
Követelmény	11
Az év végi vizsga javasolt anyaga	11
6. évfolyam „A” tagozat	11
Fejlesztési feladatok	11
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	11
<i>II. rész – Helyi Tanterv – Zeneművészet – Népzene – Akkordikus tanszak/Népi harmonika</i>	2

Ajánlott tananyag	11
Követelmény	12
Az év végi vizsga javasolt anyaga	12
Alapfokú évfolyamok „B” tagozat	12
2. évfolyam „B” tagozat	12
Fejlesztési feladatok	12
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	12
Ajánlott tananyag	12
Követelmény	13
Az év végi vizsga javasolt anyaga	13
3. évfolyam „B” tagozat	13
Fejlesztési feladatok	13
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	13
Ajánlott tananyag	13
Követelmény	13
Az év végi vizsga javasolt anyaga	14
4. évfolyam „B” tagozat	14
Fejlesztési feladatok	14
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	14
Ajánlott tananyag	14
övetelmény	14
Az év végi vizsga javasolt anyaga	15
. évfolyam „B” tagozat	15
Fejlesztési feladatok	15
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	15
Ajánlott tananyag	15
Követelmény	15
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
6. évfolyam „B” tagozat	16
Fejlesztési feladatok	16
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	16
Ajánlott tananyag	16
Követelmény	16
Az év végi vizsga javasolt anyaga	16
Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után	17
Az „A” tagozat végén	17
Ismerje a tanuló	17
Tudja	17
Legyen képes	17
Rendelkezzék	17
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	17
A művészeti alapvizsga követelményei	18
A vizsga részei	18
A vizsga tartalma	18
„A” tagozat	18
„B” tagozat	18
A vizsga értékelése	18
Továbbképző évfolyamok „A” tagozat	18
7. évfolyam „A” tagozat	19
Fejlesztési feladatok	19
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	19
Ajánlott tananyag	19
Követelmény	19
Az év végi vizsga javasolt anyaga	19
8. évfolyam „A” tagozat	19
Fejlesztési feladatok	19
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	19

Ajánlott tananyag	20
Követelmény	20
9. évfolyam „A” tagozat	20
Fejlesztési feladatok	20
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	20
Ajánlott tananyag	21
Követelmény	21
Az év végi vizsga javasolt anyaga	21
10. évfolyam „A” tagozat	21
Fejlesztési feladatok	21
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	21
Ajánlott tananyag	22
Követelmény	22
Az év végi vizsga javasolt anyaga	22
Továbbképző évfolyamok „B” tagozat	22
7. évfolyam „B” tagozat	22
Fejlesztési feladatok	22
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	22
Ajánlott tananyag	22
Követelmény	23
Az év végi vizsga javasolt anyaga	23
8. évfolyam „B” tagozat	23
Fejlesztési feladatok	23
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	23
Ajánlott tananyag	23
Követelmény	24
Az év végi vizsga javasolt anyaga	24
9. évfolyam „B” tagozat	24
Fejlesztési feladatok	24
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	24
Ajánlott tananyag	24
Követelmény	25
Az év végi vizsga javasolt anyaga	25
10. évfolyam „B” tagozat	25
Fejlesztési feladatok	25
Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése	25
Ajánlott tananyag	26
Követelmény	26
Az év végi vizsga javasolt anyaga	26
Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után	26
Az „A” tagozat végén	26
Legyen képes	26
Rendelkezzék	27
A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)	27
A tanuló ismerje	27
Legyen képes	27
Tudjon	27
A művészeti záróvizsga követelményei	27
A vizsga részei	27
A vizsga tartalma	28
„A” tagozat	28
„B” tagozat	28
A vizsga értékelése	28

NÉPI HARMONIKA

A népi harmonika tanítás feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a harmonika alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét, akusztikai sajátosságait,
- a hangszer történetét, fajtáit, a néphagyományban betöltött szerepét,
- a hangszer alkalmazásának területeit, lehetőségeit a Közép–európai (szomszédnépi) és a magyar dialektusterületek vonatkozásában egyaránt.

Alakítson ki

- könnyed hangszerkezelést
- helyes hangszer–, test–, kar– és kéztartást,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező harmonikahangot,
- sokszínű billentéskultúrát,
- kidolgozott légszekerény–vezetést,
- a szóló és kísérő funkcióknak, valamint különböző etnikai karaktereknek megfelelő regisztrálási képességet,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- laza, egyenletes ujj– és kartechnikát,
- a két kéz függetlenségét,
- a gyors harmóniaváltás és stílusos dallamdíszítés képességét.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hármashang- és négyeshangzatokat akkordfogásban, különböző felbontásokban, futamokban, a skálákhoz hasonló módokon,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, díszítésmódokat,
- speciális ujjrendeket.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség és a hallás utáni tanulás párhuzamos fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a zeneileg igényes, stílushelyes kidolgozásra,
- a rendszeres társas muzsikálásra, koncertek és táncházak formájában is.

Fejlessze a tanuló

- zenei hallását, a melodikus és a funkciós hallást,
  - metrum– és ritmusérzékét, periódus érzékét, az egyenletes tempótartást, az aszimmetrikus, páratlan ritmusképletek terén is,
  - hangszerkezelését, technikáját, a kezek függetlenségét etűdszerű ujjgyakorlatok alkalmazásával,
  - légszekerénykezelését,
  - muzikalitását a stílusos dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes kimunkálásával, billentéskultúrával.
- Tanítsa meg az alapvető karbantartási feladatokat.

Előkészítő évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, illetve kis ambitusú népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, majd harmonikával történő megszólaltatása, különböző kezdőhangokról indítva a diatonikus billentyűtartomány, illetőleg a basszusgombok használatával.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének gyermek-, és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, egy vagy két kézzel előadható gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Megfelelő testtartás, hangszertartás, kéztartás.

Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, harmonikán való megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három különböző karakterű táncdallam, egyszólamú és egyszerű basszuskísérettel történő előadása.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, harmonikán való megszólaltatása, különböző kezdőhangokról indítva a diatonikus billentyűtartomány és a basszusgombok használatával.
- A légzésváltáshoz kötődő speciális jelzések, a hangszínek, a páros és páratlan lüktetés megkülönböztetése, a törzshangok olvasása g–kulcsban c¹–g², f–kulcsban F–c¹ hangterjedelemben, hangpárok, kötött és elválasztott dallamhangok, hangsúlyok alkalmazása.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének gyermek-, és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, egy vagy két kézzel előadható gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Megfelelő testtartás, hangszertartás, kéztartás.

Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, harmonikán való megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal egyszólamú és egyszerű basszus kísérettel történő előadása.

Alapfokú évfolyamok „A” tagozat

1. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Gyermekdalok, kis hangterjedelmű népdalok hallás utáni megtanulása, éneklése, harmonikán való megszólaltatása.
- A törzshangok olvasása c^1-g^2 , $F-d^1$ hangterjedelemben, hangpárok, kötött (legato), és elválasztott (staccato, tenuto) dallamhangok, hangcsoportok megszólaltatása.
Hangos és halk játék.
- Tetraton, dó- és la-pentachord hangkészletben szabad variációk, akár önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
- Gyakorlatok váltott kézzel.
- Kíséret dúr akkordokkal

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének-zene tankönyvének gyermek-, és népdalanyaga.

Más, tetszőleges kis ambitusu, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, egy vagy két kézzel előadható gyermekdal, népdal, mérsékelt tempójú táncdallam.

Követelmény

Megfelelő testtartás, hangszertartás, kéztartás.

Váltott kézzel megszólaltatott dallamok, gyakorlatok.

Egyszólamú dallam kísérete dúr akkordokkal.

Legato, törésmentes dallamvezetés, légvezetés.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- A tanult anyagból 4 különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal egyszólamú és akkordikus basszus kísérettel történő előadása.

2. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kis-, és közepes hangterjedelmű népdalok, ill. hangszeres dallamok, hallás utáni, és kottából történő megtanulása, megszólaltatása egyszerűbb díszítésekkel, variációkkal, azonosság, hasonlóság, különbség felismerésével, különböző kezdőhangokról indítva a diatonikus billentyűtartomány kromatikus bővülésének fokozottabb használatával.
- Gyakorlatok aszimmetrikus ritmusú táncdallamok megszólaltatásához hangsúlyok, belső hangsúly, alkalmazásával.
- Tizenhatod hangérték és szünet, triola, szinkópa, valamint az esztam kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása C–d³ közötti hangterjedelemben.
- Hat és hétfokú hangkészletben szabad variációk, önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
- Kíséret dúr és dominánsseptim akkordokkal, terc és kvint basszussal.
- Egyszerűbb dúr akkordmenetek felismerése hallás útján.
- Dúr skálák felépítése, játéka 2#,2b előjegyzésig az ujjalátévés stabilizálásával.
- Együttes játék a tanárral, másik harmonikás tanulóval.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanuló általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, két kézzel előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

Az esztam kísérettípus ismerete.

Egyszólamú dallam kísérete dúr és dominánsseptim akkordokkal.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjátékokban, kíséretben.

Nonlegato, staccato játék.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal akkordikus basszuskísérettel történő stílusos előadása.

3. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Közepes hangterjedelmű hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megtanulása a szokott módon, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, variációkkal, kvint transzpozíciók használatával.
- Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával. A gyors esztam és a lassú dúvő kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása C–e³ közötti hangterjedelemben.
- Kromatikus fríg hangkészletben önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.

- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal, terc és kvintbasszussal.
- Dallamos basszusmenetek játéka.
Módosított hangok használata a basszus gombokon.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- Dúr skálák felépítése, játéka 3#, 3b, összhangzatos moll skálák 2#, 2b előjegyzésig, az ujjalátévés könnyed technikai kivitelezésével.
- Repetíciós technika megvalósítása azonos és váltott ujjakkal.
- Triolás, váltóhangos, repetíciós díszítések.
- Az helyes ujjazat szerepének tudatosítása.
- Dúr, moll hármashangzatok,
- Kétszólamú tercelő játék a jobb kézben.
- Halkítás – erősítés, árnyalt dinamika használata.
- A regisztrálás szerepének tudatosítása a népzene stílusos megszólaltatásában, a regiszterváltás kivitelezésének fejlesztése.
- Együttjáték a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, tambura dob, stb.) tanulóval.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. bármely etnikumhoz kötődő, két kézzel előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

A gyors esztam és dúvő kísérettípus ismerete.

Ujjalátévéses dallam kísérete dúr és moll akkordokkal.

Díszítések, terc menetek a dallamjátékban.

Árnyalt dinamika.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Négy különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal akkordikus basszuskísérettel történő stílusos előadása.

4. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei–, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával. A gyors esztam, a lassú–, és a gyors dúvő kísérettípus ismerete, a tánc típusok formai elemzése.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal, moll akkordok kvartszext fordításaival.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- Az alteráció fogalma.
- A formai ismeretek bővítése.

- Dúr és moll skálák játéka 4#, 4b előjegyzésig, az ujjalátévés könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban.
- Akkordfogások jobb kézzel.
- Játék f, mf, p, pp dinamikai tartományokban.
- Játék biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, klarinét, furulya, duda, tambura, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, hangszeres népzenei együttesrel (pl. vonós, cimbalmos együttes).

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I–II.

Vas Gábor: Dallamos basszusétűdök harmonikára

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Vavrincez András: Vajdaszentiványi népzene I.

Árendás Péter – Kozma Gyula: Vajdaszentiványi népzene I. brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Követelmény

Akkordfogások jobb kézzel.

Tempótartás szóló és kísérő szerepkörben.

Stílusos díszítéstechnika a dallamjátékban.

A lassú és gyors dúvó egyenletes megszólaltatása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

5. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A játéktechnika (billentés, futam–, és légszekerény–technika) tökéletesítése révén gyors tempójú hangszeres táncdallamok, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei–, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando rubato dallamok megformálása érzékeny artikulációval.
- A formai ismeretek bővítése.
- A tánc típusok ismerete.
- Kíséret az eddig tanult akkordokkal, valamint moll akkordok kvartzszept és szext fordításaival.
- A akkordmenetek önálló kialakításának, felismerésének előkészítése.
- A moduláció fogalma, felismerése.
- Négyeshangzatok és fordításaik alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 5#, 5b előjegyzésig, az ujjalátévés könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Akkordfogások jobb kézzel.
- Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval, a nagyobb hangszer lehetőségeinek felismerése, kihasználása a regisztráció területén is.
- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a3–ig.
Hosszabb játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, klarinét, trombita, furulya, duda, tambura, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, népdalkörrel, hangszeres népzenei együttesrel (vonós–cimbalmos együttes,

tamburazenekar, fúvószenekar, stb.) harmonika–zenekarral.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I–II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Vavrincez András: Vajdaszentiványi népzene I.

Árendás Péter – Kozma Gyula: Vajdaszentiványi népzene I. brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok, kazetták (pl. Székelyföld, Felső– Maros–mente, Sóvidék, valamint kisebbségi anyagok)

Követelmény

Tiszta intonáció valamennyi dinamikai tartományban.

Transzpozíció, moduláció ismerete, alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamatban is biztos tempótartás.

Regisztráció alkalmazása.

Kamaraegyüttes, zenekari közreműködés.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

6. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés).
- A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.
- A futamtechnika fejlesztése, tempók érzékeny beállítása.
- Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományőrzés indítékainak feltárása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással. Automatizmusok kialakítása különösen a légvezetés, a záró hangok légszekrényes zárása, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi legényesek, Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi népzene I, II., Árendás Péter – Doór Róbert – Mester László: Kalotaszegi legényesek – brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Helyes hangszerartás, kéztartás.

Törésmentes dallamvezetés, légvezetés, a légszokrény–technikai elemek automatizmusa.

A kísérettípusok ismerete.

Stílusos díszítések és artikuláció a dallamjátékban.

Tiszta intonáció, differenciált dinamika.

A tanult hangszeres játéktechnikai elemek természetes, könnyed alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamat teljesítése a zenei karaktereknek megfelelő előadásmóddal, biztos tempótartás.

Regisztrálási lehetőségek kihasználása a stílus adta kereteken belül.

Kamaraegyüttesi, zenekari közreműködés változatos módokon.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy táncrend, táncfűzér.

Alapfokú évfolyamok „B” tagozat

„B” tagozatra irányítható az a tanuló, aki az átlagot meghaladó zenei tehetséggel és hangszeres adottságokkal rendelkezik, valamint érdeklődése és szorgalma alkalmassá teszi arra, hogy megfeleljen minőségben és mennyiségben magasabb követelményeinek. „B” tagozat követelménye a végzett anyag mennyiségében, de elsősorban minőségben, a hangszerkezelés biztonságában és az előadás zenei kifejezőerejében haladja meg az A tagozat szintjét.

2. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Kis-, és közepes hangterjedelmű népdalok, ill. hangszeres dallamok, hallás utáni, és kottából történő megtanulása, megszólaltatása egyszerűbb díszítésekkel, variációkkal, azonosság, hasonlóság, különbség felismerésével, különböző kezdőhangokról indítva a diatonikus billentyűtartomány kromatikus bővülésének fokozottabb használatával.
- Gyakorlatok aszimmetrikus ritmusú táncdallamok megszólaltatásához hangsúlyok, belső hangsúly, alkalmazásával.
- Tizenhatod hangérték és szünet, triola, szinkópa, valamint az esztam kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása C–d³ közötti hangterjedelemben.
- Hat és hétfokú hangkészletben szabad variációk, önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
- Kíséret dúr és dominánsseptim akkordokkal, terc és kvint basszussal.
- Egyszerűbb dúr akkordmenetek felismerése hallás útján.
- Dúr skálák felépítése, játéka 2#, 2b előjegyzésig az ujjalátévés stabilizálásával.
- Együttjáték a tanárral, másik harmonikás tanulóval.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárjai, hangszer–iskola kiadványai, hangzó melléklettel (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez kötődő, két kézzel előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

Az esztam kísérettípus ismerete.

Egyszólamú dallam kísérete dúr és dominánsszeptim akkordokkal.

Hangsúlyok, belső hangsúlyok alkalmazása dallamjátékban, kíséretben.

Nonlegato, staccato játék.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt különböző karakterű, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal akkordikus basszus kísérettel történő stílusos előadása.

3. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- Közepes hangterjedelmű hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megtanulása a szokott módon, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, variációkkal, kvint transzpozíciók használatával.
- Aszimmetrikus ritmusú (5/8, 7/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam és a lassú dúvő kísérettípus ismerete.
- A hangok olvasása C–e³ közötti hangterjedelemben.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsszeptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal, terc és kvintbasszussal.
- Dallamos basszusmenetek játéka.
- Módosított hangok használata a basszus gombokon.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- Dúr skálák felépítése, játéka 3#, 3b, összhangzatos moll skálák 2#, 2b előjegyzésig, az ujjaláttevés könnyed technikai kivitelezésével.
- Repetíciós technika megvalósítása azonos és váltott ujjakkal.
- Triolás, váltóhangos, repetíciós díszítések.
- Az helyes ujjazat szerepének tudatosítása.
- Dúr, moll hármashangzatok,
- Kétszólamú tercelő játék a jobb kézben.
- Halkítás – erősítés, árnyalt dinamika használata.
- A regisztrálás szerepének tudatosítása a népzene stílusos megszólaltatásában, a regiszterváltás kivitelezésének fejlesztése.
- Együttjáték a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, tambura dob, stb.) tanulóval.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret–, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor

A tanulók általános iskolai ének–zene tankönyvének népdalanyaga.

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Más, tetszőleges hétfokú, egyszerű ritmikájú magyar vagy valamely kisebbséghez, szomszédnéphez –, ill. bármely etnikumhoz kötődő, két kézzel előadható, mérsékelt tempójú népi táncdallamok, parlando–rubato népdalok hangszeres változatai.

Követelmény

A gyors esztam és dúvő kísérettípus ismerete.

Aszimmetrikus ritmusú táncdallamok megszólaltatása.

Kromatikus fríg hangkészletben önálló dallamsorok, periódusok improvizálása.
Módosított hangok használata a basszus gombokon.
Kíséret dominánsseptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal, terc és kvintbasszussal.
Ujjalátevéses dallam kísérete dúr és moll akkordokkal.

Díszítések, terc menetek a dallamjátékban.
Árnyalt dinamika.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Öt különböző karakterű, köztük aszimmetrikus ritmusú, egymáshoz illeszkedő táncdallam és parlando, rubato népdal akkordikus basszuskísérettel történő stílusos előadása.

4. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok, ill. népdalok megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei-, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 9/8) táncdallamok megszólaltatása, finom belső hangsúlyok alkalmazásával.
- A gyors esztam, a lassú-, és a gyors dúvő kísérettípus ismerete, a tánctípusok formai elemzése.
- Kíséret dúr és moll, valamint dominánsseptim akkordokkal, dúr szext és kvartszext fordításokkal, moll akkordok kvartszext fordításaival.
- A tanult akkordmenetek felismerése kottaképről, hagyományos lejegyzésről, hallás útján is.
- Dúr és moll skálák játéka 4#, 4b előjegyzésig, az ujjalátevés könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban.
- Akkordfogások jobb kézzel.
- Játék biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánckísérő funkcióban a tanárral, más tanzakos (ének, hegedű, klarinét, furulya, duda, tambura, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, hangszeres népzenei együttesrel (pl. vonós, cimbalmos együttes).

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I–II.

Vas Gábor: Dallamos basszusetűdők harmonikára

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer–iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Vavrincez András: Vajdaszentiványi népzene I.

Árendás Péter – Kozma Gyula: Vajdaszentiványi népzene I. brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Övetelmény

Akkordfogások jobb kézzel.

Kíséret dúr szext és kvartszext fordításokkal, moll akkordok kvartszext fordításaival is.

Élénkebb tempójú hangszeres táncdallamok megszólaltatása stílusos díszítésekkel.

Tempótartás szóló és kísérő szerepkörben.

A lassú és gyors dúvő egyenletes megszólaltatása.

Játék f, mf, p, pp dinamikai tartományokban.

Stílusos díszítéstechnika a dallamjátékban.

A formai ismeretek bővítése.

Az alteráció fogalma.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három igényes népzenei darab és egy táncrend, táncfűzér.

. évfolyam „B” tagozat**Fejlesztési feladatok****Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A játéktechnika (billentés, futam-, és légszekerény-technika) tökéletesítése révén gyors tempójú hangszeres táncdallamok, megszólaltatása stílusos díszítésekkel, a népzenei-, előadói gyakorlatban használatos hangnemekben.
- Aszimmetrikus ritmusú (7/8, 11/8) táncdallamok, parlando-rubato dallamok megformálása érzékeny artikulációval.
- Kíséret az eddig tanult akkordokkal, valamint moll akkordok kvartszext és szext fordításaival.
- Az akkordmenetek önálló kialakításának, felismerésének előkészítése.
- Négyeshangzatok és fordításaik alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 5#, 5b előjegyzésig, az ujjalátévés könnyed technikai kivitelezésével, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Akkordfogások jobb kézzel.
- Játék ff, f, mf, p, pp dinamikai tartományokban, tiszta intonációval, a nagyobb hangszer lehetőségeinek felismerése, kihasználása a regisztráció területén is.
- A hangterjedelem kibővítése kromatikusan C–a³-ig.
- Hosszabb játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, koncerten és tánc kísérő funkcióban a tanárral, más tanszakos (ének, hegedű, klarinét, trombita, furulya, duda, tambura, cimbalom, dob, stb.) tanulóval, népdalkörrel, hangszeres népzenei együttessel (vonós-cimbalmos együttes, tamburazenekar, fúvószenekar, stb.) harmonika-zenekarral.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola I–II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Vavrincez András: Vajdaszentiványi népzene I.

Árendás Péter – Kozma Gyula: Vajdaszentiványi népzene I. brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok, kazetták (pl. Székelyföld, Felső-Maros-mente, Sóvidék, valamint kisebbségi anyagok)

Követelmény

Tiszta intonáció valamennyi dinamikai tartományban.

Transzpozíció, moduláció ismerete, alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamatban is biztos tempótartás.

Regisztráció alkalmazása.

Kamaraegyüttes, zenekari közreműködés.

A moduláció fogalma, felismerése.

A formai ismeretek bővítése.

A tánc típusok ismerete.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Három hosszabb népzenei darab és két tánrend, táncfűzér.

6. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- Az eddig elsajátított játéktechnikai zenei ismeretek összefoglalása, az önálló ismeretbővítés, tanulás motivációjának kialakítása (dallamtanulás, lejegyzés).
- A futamtechnika fejlesztése, tempók érzékeny beállítása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással. Automatizmusok kialakítása különösen a légvezetés, a záró hangok légszekrényes zárása, a helyes hangszer tartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Zenei, előadói élményt keltő játékfolyamat teljesítése biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, előkészítő és hangszer-iskola kiadványai, kísérlet-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor (Pl. Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi legényesek, Virágvölgyi Márta: Kalotaszegi népzene I, II., Árendás Péter – Doór Róbert – Mester László: Kalotaszegi legényesek – brácsa, bőgő melléklet)

Bármilyen más, a helyi és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Helyes hangszer tartás, kéztartás.

Törésmentes dallamvezetés, légvezetés, a légszekrény-technikai elemek automatizmusa.

A kísérettípusok ismerete.

Stílusos díszítések és artikuláció a dallamjátékban.

Tiszta intonáció, differenciált dinamika.

A tanult hangszeres játéktechnikai elemek természetes, könnyed alkalmazása.

Hosszabb játékfolyamat teljesítése a zenei karaktereknek megfelelő előadásmóddal, biztos tempótartás.

Regisztrálási lehetőségek kihasználása a stílus adta kereteken belül.

Kamaraegyüttes, zenekari közreműködés változatos módokon.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Népzenei folyamatok elemzése, a hagyományörzés indítékainak feltárása.

A hatékony és eredményes gyakorlás módszereinek tudatosítása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Hosszabb népzenei összeállítás és egy tánrend, táncfűzér.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- hangszerre repertoárját, előadói tradícióit, elterjedtségét a magyar, és a Kárpát–medence népeinek zenei hagyományában,
- a különböző etnikai karakterekhez és stílusokhoz jól illeszkedő díszítésmódokat, a regiszterek, hangszínek kiválasztásának alapvető szempontjait,
- a tanult népzenei anyagban előforduló tempó– és egyéb előadási jeleket, a hangszeréhez kötődő illetve a népzenei gyakorlatban alkalmazott akkordjelzések jelentését,
- hangszerre jelentősebb hagyományőrző népi előadóit.

Tudja

- hangszerét helyesen tartani,
- a légszekrény–technikai elemeket automatikusan használni.

Legyen képes

- előre megtervezett légvezetéssel játszani,
- differenciált dinamika alkalmazására,
- valamennyi dinamikai tartomány alkalmazására,
- a zenei formát visszatükröző légvezetésre,
- a bal kéz néphagyományban használatos funkcióinak alkalmazására,
- a hangszerre regisztrálási lehetőségeit kihasználni,
- fejből előadni darabjait.

Rendelkezzék

- évfolyamának megfelelően kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes hanggal,
- kifejező játékmóddal,
- az adott zenedarab stílusának, karakterének megfelelő előadásmóddal,
- a hangszerre karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak népzenei koncerten, táncházban történő bemutatásával:

- egy élénk tempójú táncdallam,
- egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallamozgásokkal,
- egy parlando, rubato népzenei dallam,
- egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal,
- egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi harmonika főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy élénk tempójú táncdallam,
- Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallamozgásokkal
- Egy párlandó, rubato népzenei dallam,
- Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal
- Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.

„B” tagozat

- Egy élénk tempójú táncdallam,
- Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallamozgásokkal,
- Egy párlandó, rubato népzenei dallam,
- Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal,
- Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszertartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb– és balkéz–technika,
- díszítések megvalósítása,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Továbbképző évfolyamok „A” tagozat

A továbbképző évfolyamok eléréséig a tanulók tudásszintje között képességeik, teherbírásuk és szorgalmuk alapján jelentős különbség alakulhat ki. Ez a különbség a továbbképző évfolyamokon egyéb elfoglaltságaiktól, gyakorlási idejüktől, érdeklődési körüktől függően tovább növekedhet. Zenetanulásuk iránya és célja is eltérhet; vagy az egyéni hangszertudás tökéletesítése, vagy a kamarazenei, illetve zenekari játék fejlesztése kerül előtérbe.

7. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig.
- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempó tartással szóló és kísérő szerepekben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső-Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az alapfok évfolyamaiban elért színvonal továbbfejlesztése.

Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.

Hatékony hallás utáni tanulás, biztos kottaolvasási készség.

Színgazdag játék, differenciált dinamika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

8. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban.

- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső-Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az elért technikai és zenei színvonal továbbfejlesztése.

Az önálló zenei tevékenység belső feltételeinek kialakulása.

Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.

Hatékony hallás utáni tanulás.

Színgazdag játék.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.

Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

9. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés, a záró hangok légszekerényes zárása, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval.
- Az önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső–Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az elért technikai és zenei színvonal továbbfejlesztése.

Az önálló zenei tevékenység kialakulása.

Önállóság megszerzése a regisztráció területén is.

Eredményes gyakorlási módszer elsajátítása.

Hatékony hallás utáni tanulás, biztos kottaolvasási készség.

Saját lejegyzések készítése.

Szingazdag játék, differenciált dinamika.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való tudatos kapcsolódás.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

10. évfolyam „A” tagozat

Fejlesztési feladatok**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Virtuóz játéktechnika kialakítása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással. Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés, a záró hangok légszekrényes zárása, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszereken megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső–Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Az elért technikai és zenei színvonal következetes továbbfejlesztése, önállóan is.

Az önálló zenei tevékenység.

Eredményes önálló gyakorlási módszer elsajátítása.

Hatékony hallás utáni tanulás, biztos kottaolvasási készség.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

Nyitott, empatikus kamarazenélés.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

Továbbképző évfolyamok „B” tagozat

7. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig.
- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés területén.
- Szín gazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempó tartással szóló és kíséret szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső–Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

A „B” tagozaton az alapfok évfolyamaiban elért technikai szint továbbfejlesztése.

Eredményes, hatékony gyakorlási módszer elsajátítása.

Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség fejlődése.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika.

Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

Biztos tempótartás szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

A zenei kreativitás megnyilvánulása.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

8. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, önálló tanulmányozása.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban.
- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légvezetés, a helyes hangszer tartás, kéztartás területén.
- Szín gazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárjai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső-Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika kialakítása.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.
Színgazdag játék, differenciált dinamika.
Eredményes, hatékony gyakorlási módszer elsajátítása.
Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség fejlődése.
Biztos tempótartás szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.
Mennyiségileg is számottevő dallamismeret a magyar népzenei dialektusokon belül.
Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

9. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok

Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással.
- Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légzvetés, a záró hangok légszekerényes zárása, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
- Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval.
- Az önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
- Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése. Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső-Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika fejlesztése.
Meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.
A zenei kreativitás megnyilvánulása.
Színgazdag játék, differenciált dinamika.
Eredményes, hatékony gyakorlási módszer.
Biztos hallás utáni tanulás, a kottaolvasási készség folyamatos fejlődése.
Biztos tempótartás szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.
Mennyiségileg is számottevő dallamismeret a magyar és nemzetiségi népzenei dialektusokon belül.
Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
Önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
Saját lejegyzések készítése.
A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának folyamatos megismerése.
A népzenei hagyomány tanult tájegységeinek, műfajainak, dallamtípusainak elemzése.
Tudatos, elkötelezett hagyományörzés.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Két önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint két kamarazenei közreműködés.

10. évfolyam „B” tagozat

Fejlesztési feladatok**Zenei ismeretek, a hangszerkezelés fejlesztése**

- A zenei műveltség elmélyítése, hangfelvételek, kottakiadványok, elméleti szakirodalom önálló tanulmányozása. A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.
- Az eddig elsajátított játéktechnikai, zenei ismeretek összefoglalása, szintet tartása, csiszolása.
- Az önállóság, a biztos ízlés, a muzikalitás erősítése.
- Hatékony és eredményes gyakorlási módszerek alkalmazása.
- Virtuóz játéktechnika kialakítása.
- A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.
- Dúr és moll skálák játéka 6#, 6b előjegyzésig, két oktávon élénk tempóban, hármashangzat felbontással. Automatizmusok kialakítása különösen a díszítések, valamint a légzézetés, a záró hangok légszekrényes zárása, a helyes hangszertartás, kéztartás területén.
Színgazdag játék valamennyi dinamikai tartományban, tiszta intonációval, önállóság megszerzése a regisztráció területén is.
Igénykeltés a pontos tagolás, a tiszta szólamvezetés a tiszta, világos megformálás, a differenciált dinamika, a fejlett hangszínkultúra iránt.
- A jó megfigyelőkészség, memória, a gyors hallás utáni tanulás, a biztos kottaolvasási készség fejlesztése.
Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.
- Mennyiségileg is számottevő dallamismeret.
- Meggyőző zenei-, előadói élményt keltő hangszerjáték biztos tempótartással szóló és kísérő szerepkörben, változatos kamarazenei összeállításokban.

Ajánlott tananyag

Bogár István: Harmonikaiskola II.

A Népzenei Füzetek sorozat népi hangszerhez kapcsolódó példatárai, hangszer-iskola kiadványai, kíséret-, és hangzó mellékletei (Budapest 1992–98) Magyar Művelődési Intézet –, szerk.: Eredics Gábor

Erdélyi, moldvai, Felső–Garam menti, sárosi felvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Bármilyen más, a helyei és területi etnikai sajátosságokhoz valamint a tanuló érdeklődéséhez, tudásszintjéhez igazodó harmonikaiskola, népzenei dallamtár, hangzó anyag.

Archív hangfelvételek (MTA Zenetudományi Intézet, Hagyományok Háza)

Gyűjtéseket közreadó CD kiadványok.

Követelmény

Virtuóz játéktechnika fejlesztése.

Megújuló zenei kreativitás.

Szín gazdag játék, differenciált dinamika, fejlett hangszínkultúra.

Eredményes, hatékony, önálló, gyakorlási módszer.

Biztos hallás utáni tanulás eredeti felvételekről is

Kottaolvasási, transzponálási készség.

Saját lejegyzések készítése.

Mennyiségileg is számottevő dallamismeret a magyar és nemzetiségi népzenei dialektusokon belül.

Vokálisan-, vagy más hangszeren megszólaló népzenei dallamok önálló adaptációja.

A hangszer más műfajokhoz kötődő irodalmának megismerése.

A népzenei hagyomány elemzése, a hagyományörzéshez való kapcsolódás tudatos, belső igényének felkeltése.

Tudatos, elkötelezett hagyományörzés.

A kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában meggyőző zenei-, előadói élményt nyújtó hangszerjáték.

Az év végi vizsga javasolt anyaga

- Önállóan megszerkesztett hosszabb népzenei összeállítás különböző karakterű dallamokból és táncfűzér előadása, valamint kamarazenei közreműködés.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje és legyen képes megfelelően előadni 10–15 perc időtartamú, különböző népzenei dialektusokból, karakterekből, esetleg szomszédnépi hagyományból válogatott programját.

Legyen képes

- a tanult kéz- és légszekerény-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani,
- az alapfok évfolyamaiban elért színvonalának eredményes megőrzésére, annak lehetőség szerinti továbbfejlesztésére,
- pontos levegőgazdálkodásra hosszabb légszekerény-utak esetén, differenciált dinamika és kifejező játékmód mellett is,
- különböző dialektusok, tájegységek dallamainak stílusos, ízléses, igényes előadására,
- egyszerűbb népzenei darabokat zeneileg és technikailag önállóan megoldani,
- kamarazenei feladatkörben közreműködni.

Rendelkezzék

- kiművelt hangszeres technikával,
- helyes kéztartással,
- telt, erőteljes hanggal,
- kifejező játékmóddal,
- stílusismerettel,
- a hangszerre karbantartására vonatkozó alapvető ismeretekkel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)**A tanuló ismerje**

- a gyors kéztechnika alapjait, a kéz tizenhatod mozgású egyenletes vezetését, az ujjak alacsony, aktív, pontos munkáját,
- a darabok karakterének megfelelő regisztrálás szempontjait,
- a hangszer szélesebb irodalmát,
- a darabok harmóniai, formai szerkezetét, stílusjegyeit.

Legyen képes

- a pontos levegőgazdálkodásra, egyenletes légszokrány-vezetésre, pontos, gyors, törésmentes légszokrány-váltásra, valamint egyenletesen vezetett dinamikai ívek megvalósítására,
- két-, illetve többszólamú darabok előadására,
- saját kézzel való megfelelő, célszerű ujjrendeket készíteni,
- a többszólamú művekben tiszta szólamvezetésre, pontos tagolásra, világos, érthető megformálásra,
- a kifejezőmód, megfelelő stílusismeret és technikai felkészültség birtokában zenei élményt nyújtani,
- kifejező és dinamikailag árnyalt hangon játszani,
- szubjektív zenei élményét esztétikailag igényesen kifejezni,
- olyan művészi szándékú kifejezőmódra, amely összefüggő egységben tükrözi hagyományismeretét, zenei tudását, képzelőereje fejlettségét, valamint előadókészsége érettségét.
Tudja a tanult kéz- és légszokrány-technikai elemeket egy meggyőző zenei kifejezés szolgálatába állítani.

Tudjon

- nagyobb terjedelmű zenei folyamatokat előadni,
- kamarazenében – a hagyományban előforduló hangszerekkel – közreműködni,
- repertoárdarabokat önállóan is elsajátítani,
- ritmikailag pontos, stílusos díszítéseket játszani,
- egyrészt pontosan kottát olvasni a zenei karakter, a hangok, a ritmus, az ujjrend, a légvezetés, a regisztrálás pontos figyelembevételével, másrészt ismert, vagy hallott dallamhoz megfelelő kíséretet rögtönözni

A művészeti záróvizsga követelményei***A vizsga részei***

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Népi harmonika főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

Különböző stílusú, karakterű, valamint tempójú népzenei.
Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

„B” tagozat

Egy élénk tempójú táncdallam,
Egy mérsékelt tempójú táncdallam terc és szext dallammozgásokkal,
Egy párlandó, rubato népzenei dallam,
Egy szabadon választott népzenei darab, igényes basszus–szólammal,

Egy kamaradarab, kísérő feladatkörben.
Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes testtartás, hangszer tartás, kéztartás,
- hangminőség,
- hangszerkezelés,
- helyes ritmus és tempó,
- technikai felkészültség,
- jobb- és balkéz-technika,
- díszítések megvalósítása,
- előadásmód,
- zenei stílusok és előadások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök
Egy-egy darab 40, 80, és 120 basszusos harmonika, megfelelő minőségben.
Kétkezettás magnetofon, CD-játszó, videó készülék, felvételek sokszorosítására és órai meghallgatására.
A követelmények elsajátításához elegendő mennyiségű, kotta, CD.
Metronóm.
Kottaállvány.